

Пропозиції

Міністерства освіти і науки України

до проекту Закону України

**«Про внесення змін до деяких законів України щодо деяких аспектів
реалізації принципів академічної доброчесності»**

н. д. Совсун І. Р., Умеров Р. Е., Железняк Я. І. та інші

реєстр. номер 3758 від 01 липня 2020 р.

(перше читання)

Міністерство освіти і науки України в межах компетенції не підтримує законопроект в запропонованій редакції.

Відповідно до пояснювальної записки законопроектом передбачається внесення змін до Законів України «Про освіту», «Про Кабінет Міністрів України» та «Про державну службу».

Пропонується встановити вимогу перевірки осіб, які призначаються на посаду керівників закладів освіти, на дотримання академічної доброчесності у їхніх дисертаціях на здобуття наукового ступеня кандидата, доктора наук або доктора філософії (мистецтв) у порядку, визначеному законодавством. Особи, у дисертаціях на здобуття наукового ступеня яких виявлено порушення академічної доброчесності, не можуть займати посади керівника закладу освіти.

Також встановлюється заборона на обіймання посад членів Кабінету Міністрів України та посад державної служби особами, щодо яких у порядку, визначеному законодавством, було встановлено порушення академічної доброчесності у їхніх дисертаціях на здобуття наукового ступеня кандидата, доктора наук або доктора філософії (мистецтв).

Передусім слід зазначити, що законопроект регулює лише частковий випадок.

Присудження наукового ступеня має відбуватися за умови дотримання норм академічної доброчесності його здобувачем. Вимога щодо дотримання норм академічної доброчесності має рівною мірою застосовуватися до всіх здобувачів (власників) наукового ступенів, а не лише до тих з них, які претендують на зайняття визначеного кола посад.

Порушення, пов'язані з присудженням наукового ступеня кандидату на посаду, що тягнуть за собою позбавлення наукового ступеня, можуть мати значення лише у випадках, де наявність наукового ступеня є кваліфікаційною вимогою до обіймання посади.

Крім того, абзацом третім частини шостої статті 6 Закону України «Про вищу освіту» передбачено можливість скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня у разі виявлення академічного плагіату Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти за поданням Комітету з питань етики у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, та може бути оскаржене відповідно до законодавства.

У разі, якщо в роботах призначеного керівника закладу вищої освіти виявлено порушення норм академічної доброчесності, що призвело до скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження йому наукового ступеня, наявність якого є кваліфікаційною вимогою для обіймання посади відповідно до частини першої статті 42 Закону України «Про вищу освіту», Типовою формою контракту з керівником державного закладу вищої освіти, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 5 грудня 2014 р. №726 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 13 травня 2020 р. № 360) передбачено, що уповноважений орган управління має право розірвати контракт достроково у разі порушення керівником вимог законодавства та умов контракту. Відтак, вважаємо, що потреби у внесенні додаткової норми до Закону України «Про освіту» про те, що «особи, у дисертаціях на здобуття наукового ступеня яких виявлено порушення академічної доброчесності, не можуть займати керівника закладу освіти» немає.

Більше того, відповідно до правил законотворчої техніки для полегшення застосування норм і виключення різотлумачень кожне нормативне положення має бути чітко викладено та сформульовано таким чином, щоб не виникало сумніву щодо застосування. Прийняття ж цього законопроекту як Закону може спричинити прогалини у законодавстві, оскільки законопроект не визначає суб'єкта (суб'єктів) встановлення процедури, проведення запропонованої перевірки тощо.

Т. в. о. Міністра освіти і науки України

Сергій ШКАРЛЕТ

«24» 07 2020 р.